

nes Udøvelse af Retten af større og større Betydning. Dette er let forklarligt, naar man husker den Vigtighed, Ægteskabets Indgaaelse havde for den øvrige Familie i Tider, hvor Blodsforbindelsen havde betydelig mere at sige end paa senere Udviklingstrin. Et Ægteskab kunde bringe en mindre anset og formaaende Familie stor materiel Fordel, en indflydelsesrig, anset og rig Familie stort Tab.

Den Tid ligger imidlertid forud for de Tider, hvis Ret vi kjende gennem vore gamle Love. Paa Island derimod gjaldt dette som Ret endnu i det tolvte Aarhundrede. Vi finde den nævnte Ret for Slægten udtrykkelig hjemlet i den endnu bevarede islandske Lovbog, som almindelig gaar under Navnet *Graagaasen* (1118). I denne Lovbog hjemledes nærmeste mandlige Slægtning — den saakaldte „*Giftemand*“ — Ret til at *tvinge* Pigen til Ægteskab med hvem han vilde. Man haabede, at Giftemanden ikke vilde anvende denne Tvang, uden hvor der virkelig var Tale om et for Slægten fordelagtigt Giftermaal. Saalænge der ikke tilbød sig Lejlighed til Indgaaelse af et *jævnbyrdigt* Ægteskab, havde Giftemanden ubegrænset Ret til at afvise Bejleren. To jævnbyrdige Bejlere havde Giftemanden Ret til at vise bort, men bejledes der 3die Gang af en jævnbyrdig, mod hvilken ingen særlig Indvending kunde gjøres, og Pigen delte hans Tilbøjelighed, havde hun Ret til trods Giftemandens Nej at indgaa Ægteskabet, saafremt hun kunde bevæge blot en eneste af sine mandlige Slægtninge, ligegyldig hvilken, til at give Samtykke; vi se her Giftemandens Ret begrænset af Slægtens. *Moderen havde ingen Indflydelse paa Datterens Giftermaal*. Kun i ét Tilfælde var »Giftemandsretten« lagt i hendes Hænder, nemlig naar visse mandlige Slægtninge ikke fandtes: Søn, endnu levende Datters Mand, Fader eller Broder. Selve Bortgiftelsen fandt Sted i Form af Kjøb og Salg.

At Forholdet i sin Tid har været væsentlig lignende i Danmark — saavel som i Norge og Sverige, i hvilket sidste Land Giftemandsretten først er fuldstændig bortfalden 1872 — er utvivlsomt og finder Støtte i Sagaerne. Men, som nævnt, denne Tid ligger forud for den, fra hvilken vi have Lovbestemmelser opbevarede. I disse er »Giftemandsretten« vel bevaret, men saaledes, at Giftemanden ikke kunde tvinge Pigen til Ægteskab mod hendes Vilje. Levede Pigens Fader, havde Bejleren at henvende sig til ham, og hans Samtykke kræve-